

УДК 657.2

СУТНІСТЬ ДЕФІНІЦІЇ «ДЕРЖАВНИЙ ФІНАНСОВИЙ АУДИТ ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТНИХ ПРОГРАМ»

Дікань Лариса Василівна, кандидат економічних наук,
професор, завідувач кафедри контролю і аудиту
e-mail: dikan40@mail.ru

Шевченко Ірина Олександрівна, аспірант
кафедри контролю і аудиту
e-mail: irina_shevchenko@inbox.ru

Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця

Вступ. Державний фінансовий аудит виконання бюджетних програм є новим явищем в теорії та практиці державного фінансового контролю України. Тому для створення теоретичної та методичної бази застосування державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм необхідне його всебічне вивчення та наукове осмислення, що досягається за рахунок часу та достатнього практичного досвіду його проведення з урахуванням національних умов і традицій.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблемі питання розвитку системи державного аудиту останнім часом присвячено багато праць вчених та практиків. Так, передумови розвитку, теоретичні засади, питання стандартизації методологія, типологія державного аудиту висвітлені у працях таких вітчизняних вчених, як Л. В. Дікань, В. В. Бурцев, О. А. Шевчук, Л. В. Сухарева, А. В. Хмельков, Ю. Б. Слободяник та багатьох інших. Проте ґрунтовне вивчення такого виду державного аудиту, як державний фінансовий аудит виконання бюджетних програм, вченими майже не проводилося, оскільки здебільшого увага приділялася аудиту ефективності. Тому з'ясування сутності саме державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм потребує ґрунтового дослідження. Зазначене обумовлює актуальність обраної теми дослідження.

Постановка завдання. Метою дослідження є визначення сутності державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм.

Секція 3. Проблеми розвитку національної інноваційної системи та інноваційної діяльності ...

Результати дослідження. В результаті проведеного дослідження встановлено, що в сучасній теоретичній базі, незалежно від рівня законодавчого врегулювання, зустрічаються поняття «державний аудит», «державний фінансовий аудит», «аудит державних фінансів», «аудит ефективності», «аудит відповідності», «аудит адміністративної діяльності», «аудит результативності», «внутрішній аудит», «зовнішній аудит» тощо (табл. 1).

Таблиця 1

Різноманіття термінів, змістовна сутність яких характеризує державний фінансовий аудит виконання бюджетних програм

Термін	ISSAI 100 [106]	Стандарти аудиту INTOSAI [6]	MCA [14]	Господарський кодекс України [2]	Бюджетний кодекс України [1]	Закон України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» [5]	Постанова від 10.08.2004 р. №1017	Постанова від 12.05.2007 р. № 698	Постанова від 25.03.2006р. №361	Постанова від 3.12.2004 р. № 1777	Постанова від 25.06.2014 р. № 214	Постанова від 28.09.2011 р. N 1001	Концепція розвитку державного внутрішнього фінансового контролю [3]	Стратегія розвитку системи управління державними фінансами [7]	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Аудит державних фінансів		+													+
Аудит державного сектора	+		+												
Фінансовий аудит	+	+													
Аудит відповідності	+														
Аудит адміністративної діяльності			+												
Аудит економічної діяльності			+												

Закінчення табл. 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Аудит ефективності	+	+					+							
Аудит результативності		+												
Держаний фінансовий аудит діяльності суб'єктів господарювання									+					
Державний фінансовий аудит діяльності бюджетних установ										+				
Фінансово-господарський аудит										+				
Державний фінансовий аудит окремих господарських операцій											+			
Операційний аудит											+			
Державний фінансовий аудит виконання місцевих бюджетів								+						
Державний фінансовий аудит виконання бюджетних програм							+							

Аналізуючи табл. 1, доцільно звернути увагу, що у діючому законодавстві державний фінансовий аудит виконання бюджетних програм ототожнюється й обмежується поняттям «аудит ефективності». На нашу думку, таке ототожнення є некоректним, оскільки державний фінансовий аудит виконання бюджетних програм відповідно до чинного законодавства є видом держаного фінансового аудиту. При цьому він може проводитися у формі аудиту ефективності, фінансового аудиту, аудиту відповідності тощо.

Тому доцільно запропонувати власне визначення, яке, на думку автора, врахувало всі плюси та мінуси вищенаведених таумачень: державний

фінансовий аудит виконання бюджетних програм – це динамічна форма державного контролю, яка полягає у незалежній перевірці та аналізі державних чи комунальних коштів і майна, інших активів держави, правильності ведення бухгалтерського обліку і достовірності фінансової звітності, функціонування системи внутрішнього контролю, наданні рекомендацій щодо запобігання виявлених правопорушень та підвищення ефективності діяльності підконтрольного об'єкта.

Висновки. Таким чином, надано власне бачення дефініції «державний фінансовий аудит виконання бюджетних програм», яке більш ґрунтовно розкриває його змістовну сутність за рахунок виокремлення такої морфологічної складової поняття як результативної.

Література

1. Бюджетний кодекс України від 09.07.2010 № 2478-VI [Електронний ресурс]: Офіційний сайт Верховної ради України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>

2. Господарський Кодекс України // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

3. Концепція розвитку державного внутрішнього фінансового контролю на період до 2017 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 травня 2005 р. № 158 [Електронний ресурс]: Офіційний сайт Верховної ради України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>

4. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг: видання 2013 року / пер. з англ. О. Л. Ольховікова, О. В. Селезньов, Т. Ц. Шарашидзе – К.: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2013. – 1018 с.

5. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні Закон України від 26.01.93 р. № 2940-XII №3202-IV (зі змінами станом на 16.10.2012). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua

6. Стандарти з аудиту INTOSAI, новий переклад, підготовлений для Рахункової палати України Проектом TASIS «Аудит державних фінансів» – К.: Рахункова палата України, 2002. – 48 с.

7. Стратегія розвитку системи управління державними фінансами: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 1.08. 2013 р. № 774-р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/

